

IPARD III PROGRAMI 1. DEĞİŞİKLİK TABLOSU

Bölüm Numarası	Başlık	Sayfa Numarası	Mevcut İfade	Değişiklik Sonrası İfade
Tüm Bölümler	Tüm Program		“Turkey”	“Türkiye”
2	FAYDALANICI ÜLKE Programın Kapsadığı Coğrafi Alan Şekil 1. Programın Başlangıcı İtibariyle Uygun IPARD (2021-2027) İlleri	1	2014-2020 programından sorunsuz bir geçiş sağlamak için 2021-2027 programı, başlangıçta IPARD 2014-2020 Programında Düzey 3 bölgelerine karşılık gelen 42 ili kapsayacaktır (Afyonkarahisar, Ağrı, Aksaray, Amasya, Ankara, Ardahan, Aydın, Balıkesir, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Giresun, Hatay, Isparta, Kahramanmaraş, Karaman, Kars, Kastamonu, Konya, Kütahya, Malatya, Manisa, Mardin, Mersin, Muş, Nevşehir, Ordu, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Tokat, Trabzon, Uşak, Van ve Yozgat) Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi IPARD Programının 81 ilin tamamında uygulanmasını öngördüğünden, IPARD 2021-2027'nin kapsamının, programın uygulanmasını kesintiye uğratmamaya özen göstererek tüm illeri kapsayacak şekilde genişletilmesi olasılığı, mevcut bütçeye, hazmetme modellerine ve fayda/maliyet analizi ile idari maliyetlere bağlı olarak değerlendirilecektir. Ayrıca, AB Kırsal Kalkınma deneyiminin ülke geneline genişletilmesi ile yaratılacak katma değer de dikkate alınacaktır. -	Programın coğrafi kapsamı tüm Türkiye'dir. Şekil silinmiştir.

8	8.1.d (2) (c)	110	Sermayesinin %25'inden fazlası bir kamu kurum veya kuruluşuna ait olan bir alıcı tarafından yapılan harcamalar	Sermayesinin %25'inden fazlası bir kamu kurum veya kuruluşuna ait olan bir alıcı tarafından yapılan harcamalar (Türkiye Ziraat Odaları Birliği ve bağlı il ve ilçe birimleri hariç).
8	8.1.d (3)	113	Tütün sektörüne yapılan yatırımlar IPARD kapsamında uygun değildir.	Tütün ve kenevir sektörlerine yapılan yatırımlar IPARD kapsamında uygun değildir.
8	8.1. Tüm veya birkaç tedbirle ilgili gereklilikler i.Basitleştirilmiş maliyet seçeneklerinin kullanımı	115	Basitleştirilmiş maliyet seçenekleri M5-LEADER, M6-Kırsal Alanda Kamu Altyapı Yatırımları, M9-Teknik Destek ve M10-Danışmanlık Hizmetleri tedbirleri için geçerli olacaktır.	Basitleştirilmiş maliyet seçenekleri M5-LEADER, M6-Kırsal Alanda Kamu Altyapısı Yatırımları, M9-Teknik Destek ve M10-Danışmanlık Hizmetleri tedbirleri için geçerli olacaktır. M1-Tarımsal İşletmelerin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar, M3- Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması ile İlgili Fiziki Varlıklara Yönelik Yatırımlar ve M7-Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirmesi ve İş Geliştirme yatırım tedbirleri için de basitleştirilmiş maliyet seçeneği kullanılabilir.
M1 -TARIMSAL İŞLETMELERİN FİZİKİ VARLIKLARINA YÖNELİK YATIRIMLAR				
8	8.3.1.7.2 Faydalanıcının Ekonomik Uygunluğu	123	-	Uygun harcama tutarı 180.000 Avro ve altında olan daha küçük yatırımlar için basitleştirilmiş bir iş planı formu kullanılabilir. IPARD Ajansı, tüm potansiyel nihai faydalanıcılara sunulmak üzere bu tür iş planları için şablonlar hazırlayacaktır.
M3-TARIM VE BALIKÇILIK ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI İLE İLGİLİ FİZİKİ VARLIKLARA YÖNELİK YATIRIMLAR				
8	8.3.2.7 Ortak Uygunluk Kriterleri	141	Süt işleme, peynir altı suyu işleme, süt toplama, kırmızı et kesimhaneleri, kırmızı et parçalama tesisleri, meyve ve sebze işleme ve balık işleme alanlarında, başvuru aşamasında ilde kapasite fazlası bulunmaması (Tarım Bakanlığı İl Tarım Müdürlüğü tarafından onaylanması) şartıyla yeni bir işletme kurulması uygundur.	Süt işleme, peynir altı suyu işleme, süt toplama, yumurta işleme, kırmızı et kesimhaneleri, kırmızı et parçalama tesisleri, meyve ve sebze işleme ve balık işleme alanlarında, başvuru aşamasında ilde kapasite fazlası bulunmaması (Tarım ve Orman Bakanlığı İl Müdürlüğü tarafından onaylanması) şartıyla yeni bir işletme kurulması uygundur.
8	8.3.2.7 Ortak Uygunluk	141	Başvuru sahipleri, IPARD Ajansı tarafından talep edilen formata uygun bir iş planı sunulmalıdır. İş planı, yatırımın	Başvuru sahipleri, IPARD Ajansı tarafından talep edilen formata uygun bir iş planı sunulmalıdır. İş planı, yatırımın

	Kriterleri		gerçekleştirilmesi neticesinde işletmenin ekonomik uygulanabilirliğini göstermelidir. Yatırımın ekonomik uygulanabilirliği, Ek IV'te listelenen kriterlere göre doğrulanacaktır. Daha küçük yatırımlar için basitleştirilmiş bir iş planı sunulacaktır.	gerçekleştirilmesi neticesinde işletmenin ekonomik uygulanabilirliğini göstermelidir. Yatırımın ekonomik uygulanabilirliği, Ek IV'te listelenen kriterlere göre doğrulanacaktır. Daha küçük yatırımlar için basitleştirilmiş bir iş planı sunulacaktır.
8	8.3.2.7.1 Desteklenen işletme ve üretici örgütlerinin türleri	142	Süt, et, kanatlı eti ve yumurta işleyen küçük ve orta ölçekli işletmeler (süt toplama merkezleri ve kesimhaneler dahil) bu tedbir kapsamında desteklenmektedir. Bu işletmeler, Ek I'de yer alan Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı'nın ulusal KOBİ tanımına uygun olmalıdır.	Süt, peynir altı suyu, kırmızı et, kanatlı eti, yumurta, meyve ve sebze ve balık işleyen küçük ve orta ölçekli işletmeler (süt toplama merkezleri ve kesimhaneler dahil) bu tedbir kapsamında desteklenmektedir. Bu işletmeler, Ek I'de yer alan Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı'nın ulusal KOBİ tanımına uygun olmalıdır.
8	8.3.2.8 Özel Uygunluk Kriterleri	144	<u>Et ve Yumurta İşleme</u> Kırmızı et ve kanatlı etinin işlenmesi için, işletmelerin kapasite artırımına yönelik yatırımlar uygun değildir ve yeni işleme tesislerinin kurulması desteklenmemektedir.	<u>Et ve Yumurta İşleme</u> Kırmızı et ve kanatlı etinin işlenmesi için işletmelerin kapasite artırımına yönelik yatırımlar uygun değildir ve yeni işleme tesislerinin kurulması desteklenmemektedir. Yeni kanatlı eti kesim tesisleri ve mezbahaların kurulması desteklenmez.
8	8.3.2.8 Özel Uygunluk Kriterleri	144	<u>Meyve ve Sebze İşleme</u> Yatırımlar, 1308/2013 sayılı Konsey Tüzüğü'nün Ek I, Kısım IX 'unda tanımlanan meyve ve sebzelerin depolanması, sınıflandırılması, işlenmesi, kurutulması, kavrulması, dondurulması ve paketlenmesi ile uyumlu olmalıdır.	<u>Meyve ve Sebze İşleme</u> Yatırımlar, 1308/2013 sayılı Konsey Tüzüğü'nün Ek I, Kısım VII'inde tanımlanan Zeytinyağı ve sofralık zeytin listesi ile uyumlu olmalıdır.
8	8.3.2.9 Uygun Harcamalar	145-147	Muzların işlenmesi için makine ve ekipman alımı (1308/2013 sayılı Konsey Tüzüğü Ek I, Kısım XI: Muzlar) ile uyumlu olmalıdır.	İlgili ifade silinmiştir.
8	8.3.2.9 Tüm Sektörler İçin Uygun Harcamalar	146	-	Boş ağırlık sınırlaması olmaksızın proje başına bir frigorifik kamyon veya proje başına her biri maksimum 8 ton boş ağırlığa sahip maksimum 2 frigorifik kamyon veya proje başına her biri 3,5 ton boş ağırlığa sahip maksimum 3 frigorifik araç. Toplam soğutma kapasitesi proje başına 90 m ³ 'ü geçemez.
8	8.3.2.9 Uygun Harcamalar	147	<u>Et İşleme</u> -Kırmızı et için mezbahaların ve kesim tesislerinin modernizasyonu ve/veya genişletilmesi.	<u>Et İşleme</u> -Kırmızı et için mezbahaların ve kesim tesislerinin modernizasyonu/ inşası ve/veya genişletilmesi.

8	8.3.2.11 Destek Oranı ve AB katkısı	150	Proje başına uygun yatırımların toplam değerinin asgari ve azami sınırları şunlardır: ▪ Süt (peynir altı suyu dahil) ve et sektörleri için 30.000 Avro ve 3.000.000 Avro,	Proje başına uygun yatırımların toplam değerinin asgari ve azami sınırları şunlardır: ▪ Süt (peynir altı suyu dahil), et ve yumurta sektörleri için 30.000 Avro ve 3.000.000 Avro,
M5-YEREL KALKINMA STRATEJİLERİNİN UYGULANMASI - LEADER YAKLAŞIMI				
8	8.3.4.3 Gerekçe	182	Türkiye'de şu anda 12 IPARD ilinde yerel düzeyde kurulan ve 2020 yılında sözleşme imzalayan 50 YEG bulunmaktadır.	Türkiye'de şu anda 12 IPARD ilinde yerel düzeyde kurulan ve 2020 yılında sözleşme imzalayan 49 YEG bulunmaktadır.
8	8.3.4.3 Gerekçe	183	Bu yeni proje kapsamında, 15 IPARD ilinde 60 yeni YEG kurulması (her ilde en az 2 tane) ve taslak LDS hazırlanması çalışmaları devam etmektedir.	Bu yeni proje kapsamında, 14 IPARD ilinde yerel düzeyde kurulmuş ve 2022 ve 2023 yıllarında sözleşme imzalamış 49 YEG bulunmaktadır. YEG'ler tarafından YKS'nin uygulanması LEADER bütçesinden sağlanan fonlarla devam etmektedir.
8	8.3.4.6.1 IPARD Kapsamında LEADER Uygulamaları	184	YEG'ler, aşağıdaki altı öncelikli temadan bir veya daha fazlasını içerebilen bir YKS uygular:	YEG'ler, aşağıdaki altı öncelikli temadan bir veya daha fazlasını içerebilen bir YKS uygular: Seçilen temalar birbirini tamamlayıcı nitelikte olmalıdır.
8	8.3.4.6.1 IPARD Kapsamında LEADER Uygulamaları	184	YKS'nin uygulanması şunları kapsamaktadır: • animasyon ve kapasite geliştirme faaliyetleri, • küçük projeler ve	YKS'nin uygulanması şunları kapsamaktadır: • Seçilmiş YEG'lerin kapasitelerinin geliştirilmesi ve canlandırılması için becerilerin kazanılması, YEG bölgelerin harekete geçirilmesi • Küçük projelerin uygulanması ve
8	8.3.4.6.1 IPARD Kapsamında LEADER Uygulamaları	184	Yerel Eylem Grupları aşağıdaki koşulları yerine getirmelidir: ▪ YKS'nin asgari içeriği olarak tanımlanan LEADER özelliklerine dayalı entegre bir YKS önermelidir.	Her bir Yerel Eylem Grubu aşağıdaki koşulları yerine getirmelidir: ▪ YKS'nin asgari içeriği olarak tanımlanan LEADER özelliklerine dayalı entegre bir YKS önermelidir
8	8.3.4.6.1 IPARD Kapsamında LEADER Uygulamaları	184	Yerel Eylem Grupları aşağıdaki koşulları yerine getirmelidir ... -Yerel Eylem Grubu yasal bir yapıya sahip olmalıdır (örneğin; dernek, vakıf, vb.);	Her bir Yerel Eylem Grupları aşağıdaki koşulları yerine getirmelidir ... -Yerel Eylem Grubu yasal bir yapıya sahip olmalıdır (örneğin; dernek, vb.);
8	8.3.4.7.1 Yetenek kazandırma, YEG bölgesindeki	186	YKS'nin uygulanması için bütçenin en az %30'u bu faaliyetlere ayrılmalıdır.	YEG bölgelerinde yaşayanların canlandırılması, beceri kazanımı" YKS'nin uygulanması için ayrılan bütçenin en az %30'u olmalıdır ve bu miktar aynı yılın işletme giderleri için

	halkın harekete geçirilmesi			ayrılan miktardan az olamaz.
8	8.3.4.7.3 Küçük Projeler	186	Küçük proje örnekleri: * ... * Malzeme ve ekipman alımı (bilgisayarlar, paketleme ve pazarlama ekipmanları, tanıtım ve pazarlama malzemeleri, turizm bilgilendirme panoları, tabelalar, güneş panelleri, kompost makineleri, kültür ve gençlik grupları için malzemeler, topluluk odaları için mobilya ve ekipman ve benzeri kalemler gibi);	Küçük proje örnekleri: * ... * Malzeme ve ekipman alımı (bilgisayarlar, paketleme ve pazarlama ekipmanları, tanıtım ve pazarlama malzemeleri, turizm bilgilendirme panoları, tabelalar, güneş panelleri, kompost makineleri, kültür ve gençlik grupları için malzemeler, topluluk odaları için mobilya ve ekipman ve benzeri kalemler gibi); * Kısa tedarik zincirinin geliştirilmesinde yer alan YEG kooperatifleri ve birlikleri için özel motorlu araçların (elektrikli üç tekerlekli bisiklet, elektrikli kamyonet, elektrikli minibüsler dahil) satın alınması (Araç alımı, desteklenen yatırımın hedefleri ve amacıyla doğrudan ilgili özel araçlar olduğu sürece uygun olacaktır. Özel araç alımının uygunluğu, YEG'lerin kısa tedarik zincirlerinin geliştirilmesiyle ilgili projeleriyle sınırlı olacaktır. Küçük projeler kapsamında kooperatif, dernek vb. YEG paydaşı STK'lara yatırımın amacıyla ilişkili olarak 5.000 Avro bütçeli elektrikli araç desteği sağlanacaktır. 5000 Avro sınırı aşılamaz)
8	8.3.4.8 Yerel Eylem Gruplarının seçim prosedürü	187	Değerlendirme Komitesi Üyeleri, Yönetim Makamının teklifi üzerine Bakan Yardımcısı veya Bakan Yardımcısının yetkilendirdiği bir üst düzey yönetici tarafından aday gösterilecektir.	Değerlendirme Komitesi Üyeleri, Yönetim Otoritesinin teklifi üzerine Bakan veya ilgili Bakan Yardımcısı tarafından atanacaktır.
8	8.3.4.8.1 Uygunluk Kriterleri	187	Yasal şekli: Bir YEG, geçerli ilgili yasal düzenlemelere dayalı olarak resmi olarak tescil edilmiş bir tüzel kişilik (örn. dernek, vakıf) olmalıdır.	Yasal şekli: Bir YEG, geçerli ilgili yasal düzenlemelere dayalı olarak resmi olarak tescil edilmiş yasal bir dernek olmalıdır
8	8.3.4.8.1 Uygunluk Kriterleri	188	Ortaklık: Cinsiyet ve yaş eşitliğini sağlamak için ortaklığın en az %7,5'i kadınlardan ve en az %7,5'i 25 yaşın altındaki genç üyelerden oluşur (bu aynı kişi olamaz);	Yönetim Kurulu: Cinsiyet ve yaş eşitliğini sağlamak için yönetim kurulunda en az bir kadın üye ve en az bir genç üye (25 yaşın altındaki genç üyeler) (bu aynı kişi olamaz);
8	Destek Oranı ve	188	...	...

	AB Katkısı		Animasyon / beceri kazanımı, işletme maliyetleri ve YEG'in küçük projeleri, Yönetim Makamı tarafından YEG'ler için her yıl belirlenen bir limit dahilinde uygun olacaktır. ...	Animasyon / beceri kazanımı, işletme maliyetleri ve YEG'in küçük projeleri, Yönetim Makamı tarafından YEG'ler için her yıl belirlenen bir limit dahilinde uygun olacaktır. YKS için YEG kategorisine göre bütçe tahsisatları aşağıdaki gibidir: Tahsis edilecek maximum toplam yıllık tutar; - Küçük YEG'ler için 100.000 € - Orta ölçekli YEG'ler için 120.000 € - Büyük YEG'ler için 140.000 € Bunlardan Küçük YEG'ler için yinelenen maliyet için tahsis edilen maximum yıllık tutar 30.000 € Orta ölçekli YEG'ler için yinelenen maliyet için tahsis edilen azami yıllık tutar 35.000 € Büyük YEG'ler için yinelenen maliyet için tahsis edilen maximum yıllık tutar 40.000 € Tüm YKS dönemi boyunca varlıkların satın alınması için her bir YEG başına tahsis edilecek maximum tutar. 30.000 €
8	8.3.4.10 Yardım Yoğunluğu ve AB Katkı Oranı	188	Sözleşmeli YEG'ler başlangıç faaliyetleri için ulusal fondan avans alabilirler, ancak bu hiçbir durumda Komisyon tarafından IPARD aracılığıyla geri ödenecek maliyetler olarak kabul edilmeyecektir. Avansların miktarı, işletme maliyeti, animasyon maliyetleri ve küçük projelerle ilgili kamu desteğinin yıllık tahsisatının %50'sini geçemez.	Sözleşmeli LAG'ler başlangıç faaliyetleri için ulusal fondan avans alabilirler, ancak bu hiçbir durumda Komisyon tarafından IPARD aracılığıyla geri ödenecek maliyetler olarak kabul edilmeyecektir. Avansların miktarı, işletme maliyeti, animasyon maliyetleri ve küçük projelerle ilgili kamu desteğinin yıllık tahsisatının %50'sini geçemez.
M6-KIRSAL ALANDA KAMU ALTYAPI YATIRIMLARI				
8	8.3.5.2 Yasal Dayanak	191	-	* 2021/1529 sayılı IPA Konsey Tüzüğü Madde 3.2.d * 2021/2236 sayılı IPA Komisyon Uygulama Tüzüğü'nün (AB) 20. Maddesi * IPARD Sektörel Anlaşmasının ilgili hükümleri

8	8.3.5.3 Gerekçe	192	Belediyelerin yaklaşık yarısında ve köylerin çoğunda kanalizasyon sistemi bulunmamaktadır. Köyler ve bağlı birimleri dikkate alındığında ise yaklaşık %20'sinde kanalizasyon sistemi olduğu söylenebilir. Kırsal alanlarda kanalizasyon sistemi ve arıtma tesisine yapılacak yeni yatırımlarla, kırsal alanlarda yaşayanların hijyen ihtiyaçları ve yaşam konforunun yanı sıra yeraltı sularının korunması da iyileştirilecektir.	Belediyelerin yaklaşık yarısında ve köylerin çoğunda kanalizasyon sistemi bulunmamaktadır. Köyler ve bağlı birimleri dikkate alındığında ise yaklaşık %20'sinde kanalizasyon sistemi olduğu söylenebilir. Kırsal alanlarda kanalizasyon sistemi ve arıtma tesisine yapılacak yeni yatırımlarla, kırsal alanlarda yaşayanların hijyen ihtiyaçları ve yaşam konforunun yanı sıra yeraltı sularının korunması da iyileştirilecektir. Ayrıca; arıtılmış su sulama amacıyla da kullanılabilir.
8	8.3.5.7 Ortak Uygunluk Kriterleri	194	TKDK tarafından yatırımın nihai ödemesi yapılmadan önce her bir projenin ilgili ulusal, yasal gereklilikler ve yürürlükteki ilgili AB standartları ile uyumlu olması gerekmektedir (fiziki kapanış).	IPARD Ajansı TKDK tarafından yatırımın nihai ödemesi yapılmadan önce her bir projenin ilgili ulusal, yasal gereklilikler ve yürürlükteki ilgili AB standartları ile uyumlu olması gerekmektedir (fiziki kapanış).
M7- ÇİFTLİK FAALİYETLERİNİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ VE İŞ GELİŞTİRME				
8	8.3.5.3 Gerekçe	202	Su ürünleri yetiştiriciliği kapsamında, tatlı veya tuzlu su ürünleri yetiştirmek veya mevcut yetiştiricilik tesislerini modernize etmek isteyenlerin desteklenmesi ve alternatif su ürünleri yetiştiriciliği yapmak isteyenlere öncelik verilmesi gerekmektedir. Ayrıca Üretici Örgütleri tarafından işletilen balıkçı barınakları da desteklenmelidir. Özellikle Karadeniz Bölgesi'nde geçim kaynaklarının kısıtlı olması nedeniyle birçok kişi geçimini balıkçılıktan sağlamaktadır.	Su ürünleri yetiştiriciliği kapsamında, tatlı veya tuzlu su ürünleri yetiştirmek veya mevcut yetiştiricilik tesislerini modernize etmek isteyenlerin desteklenmesi ve alternatif su ürünleri yetiştiriciliği yapmak isteyenlere öncelik verilmesi gerekmektedir. Ayrıca Üretici Örgütleri tarafından işletilen balıkçı barınakları da desteklenmelidir. Özellikle Karadeniz Bölgesi'nde geçim kaynaklarının kısıtlı olması nedeniyle birçok kişi geçimini balıkçılıktan sağlamaktadır.
8	8.3.5.4.1 Özel Hedefler	203	Su ürünleri yetiştiriciliği: su ürünleri yetiştiriciliği, bu ürünleri servis eden restoranlar ve balıkçı barınakları.	Su ürünleri yetiştiriciliği: su ürünleri yetiştiriciliği, bu ürünleri servis eden restoranlar ve balıkçı barınakları.
8	8.3.5.8 Özel Uygunluk Kriterleri	209	Kapasitesi 5 MW'a kadar olan yenilenebilir enerji yatırımları (100 kWe'a kadar olan mikro kojenerasyon yatırımları) desteklenecektir.	Kapasitesi 5 MW'a kadar olan yenilenebilir enerji yatırımları (300 kWe'a kadar olan fotovoltaik güneş enerjisi sistemi ve konsantre güneş enerjisi sistemi yatırımları için) (100 kWe'a kadar olan mikro kojenerasyon yatırımları) desteklenecektir.
8	8.3.5.9 Uygun harcamalar 8.3.5.9.2 Sektörlere özgü uygun harcamalar;	212	Su Ürünleri Yetiştiriciliği Balıkçı barınakları için ekipman yapımı ve satın alınması.	Su Ürünleri Yetiştiriciliği Balıkçı barınakları için ekipman yapımı ve satın alınması.
8	8.3.6.7.2	206	Programda tanımlanacak daha küçük yatırımlar söz konusu	Uygun harcama tutarı 180.000 Euro ve altında olan daha

	Yararlanıcının ekonomik sürdürülebilirliği		olduğunda, basitleştirilmiş bir iş planı formu kabul edilebilecektir. IPARD Ajansı, tüm potansiyel nihai yararlanıcılara sunulmak üzere bu tür iş planları için şablonlar hazırlayacaktır.	küçük yatırımlar için basitleştirilmiş bir iş planı formu kabul edilebilecektir. IPARD Ajansı, tüm potansiyel nihai yararlanıcılara sunulmak üzere bu tür iş planları için şablonlar hazırlayacaktır.
8	8.3.6.8 Özel uygunluk kriterleri Zanaatkarlık ve Katma Değerli Ürünler	207	Çiftçi (tarım dışında ekonomik faaliyeti olmayan gerçek kişiler olarak anlaşılır) veya bir çiftlik hanesi üyesi tarafından gerçekleştirilen yatırımlar hariç olmak üzere, yatırım kırsal alanlarda yapılmalıdır.	Çiftçi (tarım dışında ekonomik faaliyeti olmayan gerçek kişiler olarak anlaşılır) veya bir çiftlik hanesi üyesi tarafından gerçekleştirilen yatırımlar hariç olmak üzere, yatırım kırsal alanlarda yapılmalıdır.
8	8.3.6.9.1 Tüm sektörler açısından ortak uygun harcamalar	210	Çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve iş geliştirme faaliyetlerinin enerji ihtiyacını karşılamak ve ayrıca fazla enerjiyi satmak için biyokütle, rüzgar, güneş ve jeotermal kullanarak enerji üretimi için makine / ekipman ve inşaat işleri satın alınması.	Çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve iş geliştirme faaliyetlerinin enerji ihtiyacını karşılamak ve ayrıca fazla enerjiyi satmak için biyokütle, rüzgar, güneş ve jeotermal kullanarak enerji üretimi için makine / ekipman satın alınması ve inşaat işleri..
8	8.3.6.10 Seçim Kriterleri	213	7) Başvuru sahibinin ikamet adresinin kırsal bir bölgede olması: 10 Puan 8) Başvuru sahibi daha önce IPARD Programı kapsamında bir sözleşme imzalamamışsa (10 puan)	7)- 8) Başvuru sahibi daha önce IPARD Programı kapsamında bir sözleşme imzalamamışsa (20 puan)
8	8.3.6.14. Tedbirin Coğrafi Kapsamı	216	Bu tedbir, programda tanımlandığı üzere, kırsal alanlardaki yatırımlar için IPARD programı kapsamındaki tüm illerde uygulanabilir. Ancak iki istisna bulunmaktadır: Çiftçiler ve/veya hane halkı üyeleri, çiftlik içi veya dışı faaliyetleri çeşitlendirenler ve üretici örgütleri, kendilerinin ve yatırımlarının kentsel veya kırsal alanda yer almasına bakılmaksızın uygun alıcılar olabilirler.	Bu tedbir, programda tanımlandığı üzere kırsal alanlardaki yatırımlar için uygundur. Ancak, sadece kısa değer zincirindeki yatırımlar için geçerli olmak kaydıyla; *Çiftçiler ve/veya hane halkı üyeleri ya da üretici örgütleri tarafından yürütülen ve *kendi ürünlerini satmak için tesisler kuranlar sadece bu tür yatırımlar kırsal veya kentsel alanlarda yer alabilir.
8	8.3.6.12 Gösterge Bütçe	221	-	*Tedbir M7'nin yıllık bütçesinin %15'i açık alan bitkisel üretim alt sektörüne tahsis edilir ve bu miktarı aşamaz.

12	12.1.Uygulama yapısının (Yönetim Otoritesi ve IPARD Ajansı) ve temel fonksiyonlarının tanımlanması	238	IPARD III Programının, yakın işbirliği içinde çalışan ayrı otoritelerden oluşan Program Otoritesi Yapısı, FFPA'nın [10 (2)] Maddesinin gereklilikleri doğrultusunda oluşturulmuştur	IPARD III Programının, yakın işbirliği içinde çalışan ayrı otoritelerden oluşan Program Otoritesi Yapısı, FFPA'nın [10 (1)] Maddesinin gereklilikleri doğrultusunda oluşturulmuştur
12	12.1. Yönetim Otoritesi (YO) işletme yapısının tanımı	239	FFPA'nın ... Maddesi ve SA'nın ... Maddesi uyarınca, YO aşağıdaki görev ve sorumluluklara sahip olacaktır:	FFPA'nın EK A 6a Maddesi ve SA'nın 8. Maddesi uyarınca, YO aşağıdaki görev ve sorumluluklara sahiptir:
12	12.1. IPARD Ajansı (Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu-TKDK) İşletme yapısının tanımı	240	FFPA'nın ... Maddesi ve SA'nın ... Maddesi uyarınca, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) aşağıdaki görev ve sorumluluklara sahiptir:	FFPA'nın EK A 6b Maddesi ve SA'nın 9. Maddesi uyarınca, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) aşağıdaki görev ve sorumluluklara sahiptir:
12	12.1. IPARD Ajansı (Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu-TKDK) İşletme yapısının tanımı	240	m)FFPA'nın xx. maddesinde atıfta bulunulan tanıtıma ilişkin yükümlülükler uyulmasını sağlamak ve Yönetim Otoritesi ile birlikte tanıtım faaliyetlerini yürütmek,	m) FFPA'nın 24. maddesinde atıfta bulunulan tanıtıma ilişkin yükümlülükler uyulmasını sağlamak ve Yönetim Makamı ile birlikte tanıtım faaliyetlerini yürütmek,
12	12.2. Öngörülen İzleme Komitesi'nin oluşturulması dahil, izleme ve değerlendirme sistemlerinin tanımlanması..	241	YO tarafından hazırlanan yıllık ve nihai uygulama raporları, IPA Uygulama Komisyonu Tüzüğü (EC) No, Madde uyarınca raporlarda sunulan içerik, analiz ve sonuçların tartışılması ve onaylanması için IPARD İzleme Komitesine sunulur.	YO tarafından hazırlanan yıllık ve nihai uygulama raporları, 2021/2236 sayılı IPA Uygulama Komisyonu Tüzüğü (EC) Madde 10 uyarınca, raporlarda sunulan içerik, analiz ve sonuçların tartışılması ve onaylanması için IPARD İzleme Komitesine sunulur.

12	12.2. İzleme Komitesinin öngörülen yapısı da dahil olmak üzere izleme ve değerlendirme sistemlerinin tanımı.	242	<u>Kompozisyon</u> <u>İzleme Komitesinin oluşumu ve işleyişi FFPA'nın 53(9) Maddesi uyarınca belirlenir</u>	<u>Kompozisyon</u> <u>İzleme Komitesinin oluşumu ve işleyişi FFPA'nın 53 (7) Maddesi uyarınca belirlenir</u>
Ek I. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Tanımı	Ek I. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Tanımı	287	KOBİ tanımı, 18 Kasım 2005 tarihinde yürürlüğe giren 2005/9617 sayılı Yönetmelik ile Türk hukukunda teyit edilmiş ve AB tanımıyla uyumlu hale getirilmiştir. Tanım, müteakip mevzuatlarla değiştirilmiş ve son olarak 24 Haziran 2018 tarihli ve 4778 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Mevcut tanıma göre KOBİ'ler "250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık cirosu veya yıllık bilançosundan herhangi biri 125 milyon TL'yi aşmayan iktisadi işletmelerdir". TÜİK'in 2020 verilerine göre, KOBİ sayısı 3,2 milyondur ve Türkiye'deki işletmelerin %99,8'ini oluşturmaktadır. KOBİ'ler Türkiye'deki istihdamın %73,8'ini, toplam cironun %64,5'ini ve toplam ihracatın %56,3'ünü oluşturmaktadır. Mevcut mevzuatta KOBİ'lerin alt bölümleri aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır: *Yıl boyunca 10'dan az kişi çalıştıran ve cirosu veya toplam bilançosu 3 milyon TL'nin altında olan işletmeler mikro işletmelerdir. *50'den az kişi istihdam eden ve cirosu veya bilanço toplamı 25 milyon TL'den az olan işletmeler küçük işletmelerdir. *250'den az kişi istihdam eden ve cirosu veya bilanço toplamı 125 milyon TL'den az olan işletmeler orta ölçekli işletmelerdir.	KOBİ tanımı, 18 Kasım 2005 tarihinde yürürlüğe giren 2005/9617 sayılı Yönetmelik ile Türk hukukunda teyit edilmiş ve AB tanımıyla uyumlu hale getirilmiştir. Bu yönetmelik, yürürlüğe giren "Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler Yönetmeliği" ile yürürlükten kaldırılmış ve tanım sonraki mevzuatlarla değiştirilmiştir; sonuncusu 24 Haziran 2018 25 Mayıs 2023 tarihli ve 32201 4778 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Mevcut tanıma göre KOBİ'ler "250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık cirosu veya yıllık bilançosundan herhangi biri 125 500 milyon TL'yi aşmayan iktisadi işletmelerdir". TÜİK'in 2020 verilerine göre KOBİ'lerin sayısı 3,2 milyondur ve Türkiye'deki işletmelerin %99,8'ini oluşturmaktadır. KOBİ'ler Türkiye'deki istihdamın %73,8'ini, toplam cironun %64,5'ini ve toplam ihracatın %56,3'ünü oluşturmaktadır. Mevcut mevzuatta KOBİ'lerin alt bölümleri aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır: *Yıl boyunca 10'dan az kişi istihdam eden ve cirosu veya toplam bilançosu 3-10 milyon TL'nin altında olan işletmeler mikro işletmelerdir. *50 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve cirosu veya bilanço toplamı 25 100 milyon TL'den az olan işletmeler küçük işletmelerdir. * 250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve cirosu veya bilanço toplamı 125 500 milyon TL'den az olan işletmeler orta ölçekli işletmelerdir.